

בש"פ 7902/18 - אילן עמר נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 7902/18

לפני: כבוד השופט ג' קרא

העורר: אילן עמר

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע
במ"ת 50288-08-18 מיום 25.10.2018 שניתנה על-
ידי כב' השופט נסר אבו טהה

בשם העורר: עו"ד רפי ליטן
בשם המשיבה: עו"ד אופיר טישלר

החלטה

ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) המופנה נגד החלטתו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע מיום 25.10.2018 (כב' השופט נ' אבו טהה) במ"ת 50288-08-18, בגדרה הורה בית המשפט על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו בת"פ 50314-08-18.

1. ביום 23.8.2018 הוגש נגד העורר לבית המשפט המחוזי כתב אישום המייחס לו עבירות של גידול סם; החזקת סם שלא לצריכה עצמית; והחזקת סם לצריכה עצמית (עבירות לפי סעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: הפקודה); סעיף 7(א)+(ג) רישא לפקודה; וסעיף 7(א)+(ג) סיפא לפקודה, בהתאמה). על-פי עובדות כתב האישום, גידל המבקש כ-200 שתילי קנבוס במחסן הסמוך ליחידת דיור בה התגורר (להלן: חממת גידול הסם). על רקע חשד כי נודע למשטרת ישראל על כך, גזם את השתילים, השליך אותם לבור, והניח עליהם גזם עצים במטרה להסתירם. כוח משטרה שהגיע למקום מצא את השתילים ותפס סם מסוג קנבוס במשקל 271.80 ק"ג. בנוסף לכך, נמצא סם מסוג קנבוס במשקל 84.90 גרם אותו החזיק העורר שלא לצריכתו העצמית, וסם מסוג קנבוס במשקל 1.1249 גרם אותו החזיק לצריכתו העצמית.
2. בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המשיבה בקשה למעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. לאחר שהסכים בא כוח העורר לקיומן של ראיות לכאורה, הורה בית המשפט המחוזי על עריכת תסקיר מעצר בעניינו. באשר לחלופת המעצר שהוצעה בבית אחרון בראש העין, בפיקוח אחרון וארבעה נוספים (בת זוגו, אחות נוספת, אחיו, ואמו) (להלן: החלופה המוצעת ו-המפקחים, בהתאמה), התרשם שירות המבחן כי המפקחים מהווים גורמי תמך עבור העורר, נערכו מבעוד מועד כדי להוות חלופה ראויה, ומבינים את הנדרש מהם. לפיכך, המליץ שירות המבחן על שחרור העורר לחלופה המוצעת, בכפוף לחתימה על ערבויות כספיות, הטלת צו פיקוח מעצר במסגרתו ישולב העורר בקבוצת טיפולית.
3. המשיבה ביקשה לדחות את החלופה המוצעת ולהורות על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים, משבענינו קמה חזקת מסוכנות סטוטורית, שכן עסקינן בגידול סם מסוכן בכמות גדולה ולמטרת סחר לאחר תכנון מקדים. נטען כי מסוכנות זו מתגברת לנוכח העובדה כי לעורר שלוש הרשעות קודמות, שתיים מהן בעבירות של החזקת סמים לצריכה עצמית, ובגין האחרונה הושת עליו עונש של שלושה חודשי מאסר מותנה שלא יעבור כל עבירה לפי הפקודה.
4. בהחלטתו עמד בית המשפט המחוזי על קיומה של עילת מעצר סטוטורית שקמה בעבירות של גידול והחזקה של סמים שלא לצריכה עצמית, וכי בית משפט זה קבע לא אחת כי נאשמים בעבירות כגון דא לא ישוחררו, ככלל, לחלופת מעצר אלא במקרים חריגים ויוצאי דופן, אשר לא מתקיימות בעניינו. זאת, משמדובר בגידול, הפקה והחזקה שלא לצריכה עצמית ובכמות מסחרית של סם מסוכן, שהינם פרי תכנון מוקדם בהם טבועה מסוכנות. בהתייחסו לחלופה המוצעת קבע בית המשפט כי הבעייתיות בה עולה לא מטיב הערבים שהוצעו, אלא ממהות המעשים וממערבותו העמוקה של העורר בעסקי הסם לשם בצע כסף; מהסתרת השתילים, שמעידה על מסוכנותו; ומעברו הפלילי של העורר. משכך, הורה בית המשפט על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים.

על החלטה זו נסב הערר שלפניי.

טענות הצדדים

5. לטענת העורר, בית משפט קמא שגה כשקבע כי החלופה המוצעת לא נותנת מענה הולם לנסיבות. העורר

חזר על דברי שירות המבחן לפיהם יש בחלופה אנושית כדי להציב גבולות להתנהגותו ולהוות גורם מצמצם רמת סיכון, וכי בית משפט קמא שגה כשלא נתן משקל לעובדה שהחלופה המוצעת נמצאת בראש העין, במרחק משמעותי ממקום ביצוע העבירות. עוד נטען כי בית משפט קמא התעלם מנסיבותיו האישיות והמשפחתיות של העורר, חרף התרשמות שירות המבחן שהעורר חש אחריות כלפי אחיו מכוח מחויבותם של אלה לסייע לו כדי לצמצם את מידת המסוכנות בעניינו. לטענת בא-כוח העורר, בפרקטיקה, עברייני סמים משוחררים לחלופות מעצר, אף במקרים חמורים יותר מזה של העורר, מקום שניתן להגשים את מטרת המעצר בדרך פוגענית פחות. עוד נטען כי במסגרת בחינת האמון שיש ליתן בעורר, שגה בית משפט קמא כשזקף לחובתו את הטענה שהשתילים הוסתרו לנוכח חשד שהמעשים נודעו למשטרת ישראל, חרף העובדה שאין ראיה שמבססת זאת. העורר עותר לקבלת המלצת שירות המבחן ולשחרורו, גם תחת תנאים מגבילים.

6. בדיון שנערך בפני עתר בא-כוח המשיבה לדחיית הערר, תוך הדגשה כי העורר נשלח לתסקיר מעצר תוך אמירה מפורשת של בית המשפט שאל לו לעורר לפתח ציפייה באשר לתוצאה כלשהי, גם אם התסקיר שיתקבל יהיה חיובי. עוד ציין כי ההשקעה והמשאבים הרבים שהושקעו בהקמת חממת גידול הסם מצביעים על גידול סם מסחרי ולצרכי הפקת רווח. הדבר נלמד גם מכמויות הסם שנתפסו. כך שחרף התרשמות שירות המבחן כי לעורר אין נורמות עברייניות מושרשות, התנהגותו מדברת בעד עצמה ומצביעה על תעוזה ועל היעדר מורא מהחוק, במיוחד נוכח המאסר המותנה שעמד לחובתו. מאלו עולה חשש כי בשלב מסוים חלופת המעצר לא תמנע מהעורר לחזור לבצע עבירות, ומשכך, אין הצדקה לחרוג מהכלל לפיו יש לעצור את העורר עד לתום ההליכים נגדו.

דיון והכרעה

7. לאחר שעינתי בערר על נספחיו ושמעתי את טענות הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי דינו להידחות.

כידוע, עבירות של גידול, הכנה, ייצור והפקה של סמים מסוכנים מקימות עילת מעצר סטטוטורית (סעיף 21(א)(1)(ג)(3) לחוק המעצרים) וככלל, מצדיקות את מעצרו של הנאשם עד תום ההליכים, למעט במקרים חריגים (בש"פ 4457/18 אלסייד נ' מדינת ישראל, בפסקה 8 (14.6.2018); בש"פ 3147/18 חמיאס נ' מדינת ישראל, בפסקה 16 (9.5.2018)). בכל מקרה של ביצוע עבירות אלה יש לבחון את העניין לגופו, באם ניתן להשיג את תכלית המעצר באופן פוגעני פחות (סעיף 21(ב)(1) לחוק המעצרים; בש"פ 2411/15 מדינת ישראל נ' דנה (21.04.2015)). במקרה דנן, לא שוכנעתי כי עניינו של העורר נמנה על מקרים חריגים אלו. על-פי עובדות כתב האישום, שהעורר הסכים לקיומן של ראיות לכאורה להוכחתו, הוא מצוי במעגל הראשון של המבצעים, בעצם המבצע היחיד, משהוא זה שגידל, הוא זה שגזם, והוא זה שהשליך את השתילים לבור המצוי במרחק של כ-2 מטרים מביתו במטרה להסתירם לאחר שחשד כי חממת גידול הסם נתגלתה על-ידי משטרת ישראל. אם לא די בכך, הרי שברשות העורר נתפס סם מאותו סוג במשקל של כ-84.90 גרם, אותו החזיק שלא לצרכיו העצמיים במחסן בסמוך לביתו. כלל התנהגותו של העורר מלמדת על היותו המחזיק, המגדל, ובעל השליטה למעשה בחממת גידול הסם ובתוצריה ומי שאמור להפיק ממנה תועלת כספית.

הפסיקה התייחסה לנסיבות חריגות המצדיקות שחרור בעיקר כשמדובר בנאשם צעיר, ללא עבר פלילי, שמעורבותו בעבירות הייתה מצומצמת (בש"פ 8155/15 קלר נ' מדינת ישראל (9.2.2015)) וכאמור לא זה המקרה בעניינו. העורר הורשע בעבר בשתי עבירות סמים שהאחרונה בהן טומנת בחובה מאסר מותנה שהינו בר הפעלה,

כאשר ניכרת הסלמה בחומרת עבירות הסמים שהעורר מבצע.

8. אמנם שירות המבחן המליץ על שחרורו של העורר לחלופה המוצעת, בין היתר, לאור האמון שמצא ליתן במפקחים המוצעים, אך יש לזכור כי תנאי ראשון יסודי שצריך להתקיים על מנת שבית משפט ישקול שחרורו של נאשם לחלופת מעצר הוא האמון בעורר עצמו כי יקיים את תנאי מעצרו (בש"פ 9984/17 היועץ המשפטי לממשלה נ' פלוני (27.12.2017)). ברי כי בנסיבות אלו של עומק ומרכזיות העורר בגידול הסם וניסיון הסתרתו, לא ניתן ליתן בו אמון, וכדין הורה בית משפט קמא על מעצרו עד לתום ההליכים נגדו.

9. סוף דבר, הערר נדחה. העורר יוותר במעצר עד לתום ההליכים נגדו.

ניתנה היום, ו' בכסלו התשע"ט (14.11.2018).

ש ו פ ט